

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва та архітектури

**ТЕОРІЯ АРХІТЕКТУРИ І АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЄКТУВАННЯ.
ОСНОВИ МЕТОДОЛОГІЇ АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЄКТУВАННЯ**

Методичні вказівки
до практичних занять та виконання індивідуального завдання
для студентів I курсу за напрямом підготовки
19 «Архітектура та будівництво»,
спеціальність 191 «Архітектура та містобудування»

Київ 2024

УДК [711.582]

Т33

Укладач О.О. Зінов'єва, канд. архітектури, доцент

Рецензент М.В. Гарбар, канд. архітектури, доцент

Відповідальний за випуск В. О. Тімохін, д-р архітектури,
професор

*Затверджено на засіданні кафедри дизайну архітектурного
середовища, протокол від № 12 від 18 травня 2023 року.*

В авторській редакції.

Теорія архітектури і архітектурного проектування. Основи методології архітектурного проектування: методичні вказівки до
Т33 практичних занять та виконання індивідуального завдання / уклад.:
О.С. Зінов'єва. – Київ : КНУБА, 2024. – 20 с.

Викладено практичні поради відносно змісту, методики виконання і оформлення індивідуальної роботи за дисципліною «Теорія архітектури і архітектурного проектування. Основи методології архітектурного проектування».

Призначено для студентів I курсу за напрямом підготовки 19 «Архітектура та будівництво», спеціальність 191 «Архітектура та містобудування» для використання на практичних заняттях та під час самостійної роботи.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Практичні заняття за дисципліною «Теорія архітектури і архітектурного проєктування. Основи методології архітектурного проєктування» призначені для закріплення загальних теоретичних положень лекційного курсу, опанування загальними методами та набуття навичок проєктування архітектурного середовища.

Призначення цих методичних вказівок – ознайомлення студентів зі змістом та методологією підготовчих етапів архітектурного проєктування.

Основні цілі методичних вказівок:

1. Надання студентам загальної інформації про професію архітектора, її історію та розвиток, сучасний стан та перспективи розвитку.
2. Вивчення основних принципів архітектурного проєктування, включаючи вибір матеріалів, планування, конструкцію та дизайн.
3. Надання рекомендацій та практичних порад з виконання різних етапів архітектурного проєктування, включаючи збір та аналіз інформації, планування, створення креслень та документації.
4. Забезпечення студентів необхідними знаннями з використання програмного забезпечення, необхідного для архітектурного проєктування, включаючи автоматизоване проєктування, моделювання та візуалізацію.
5. Розвиток навичок комунікації, які є важливим елементом взаємодії з клієнтами, інженерами та іншими фахівцями в галузі архітектури.
6. Підготовка студентів до роботи в команді, співпраці з іншими спеціалістами та розвиток лідерських якостей.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття за дисципліною «Теорія архітектури і архітектурного проєктування. Основи методології архітектурного проєктування» мають на меті:

- опанування студентами прийомів та методів збирання і аналізу вихідної інформації та розробки завдання на проєктування архітектурних об'єктів;
- створення архітектурної ідеї і послідовного її розвинення в ході розробки проєктного рішення;
- втілення в проєкті рішення актуальних, соціально-екологічних задач створення здорового, доступного і комфортного середовища;
- оцінки, вибору і інтеграції в проєкті стилістичних рішень, системи конструкцій та інженерних систем.

Студенти повинні володіти:

- методикою архітектурного проєктування;
 - творчими прийомами висунення авторського архітектурно-художнього задуму, стимулювання проєктних інновацій;
 - прийомами і засобами композиційного моделювання,
 - методами і технологіями комп'ютерного проєктування.
- Досягнення цієї мети потребує вирішення наступних завдань:
- простежити умови формування завдання в конкретній ситуації;
 - проаналізувати містобудівну, соціальну та демографічну ситуацію;
 - виявити фактори та обмеження, що впливають на якість зовнішнього та внутрішнього простору;
 - вивчити аналоги;
 - сформулювати вимоги до об'єкта;
 - запропонувати власний варіант проєктного рішення.

Графічна частина роботи має бути представлена у вигляді аркуша формату А3 та пояснювальної записки обсягом 3 – 4 аркуша формату А4 кожний. Вони повинні мати стандартні титульні сторінки, зміст, текстову й ілюстративну частину, список використаних джерел.

ЗМІСТ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Завдання для створення стилістичного колажу «moodboard» індивідуального житлового будинку полягає у створенні графічної композиції, яка відображатиме естетику та стиль проєкту індивідуального житлового будинку. Робота над створенням колажу розпочинається з аналізу вихідної ситуації.

Для початку сформулюйте основні характеристики будинку, такі як його розмір, стиль, кількість поверхів, місцезнаходження. Простори та кімнати, які ви б хотіли бачити в своєму проєкті будинку. Включіть зображення різних типів кімнат, таких як кухня, спальня, вітальня, офіс та інші, які вам подобаються.

Визначення основних характеристик будинку, таких як розмір та стиль, є критично важливим етапом проєктування будівлі. Нижче наведено кілька кроків, які можуть допомогти вам у визначенні цих характеристик.

Функціональні вимоги: дослідіть кількісний та гендерний склад родини, з'ясуйте її віковий розподіл. Якщо в будинку буде проживати сім'я з дітьми, може знадобитися більший простір для спальні та гостьової кімнати.

Дослідіть різні стилі будинків та визначте, який стиль найбільше відповідає вашому смаку та потребам. Наприклад, чи ви більше схильні до сучасного стилю, класичного або традиційного?

Розгляньте місцезнаходження будинку, адже це може впливати на його розмір та стиль. Наприклад, якщо в будинку буде проживати сім'я на окраїні міста, то можливо, що будинок може бути більшим, але зі спрощеним дизайном.

Виберіть оптимальний розмір будинку, враховуючи функціональні вимоги та бюджет. Наприклад, якщо ви маєте обмежений бюджет, то краще зменшити розмір будинку, але зберегти необхідну функціональність.

Кожна з обраних для подальшої розробки зон докладно розглядається за наступним планом:

1. Виберіть колірну палітру, яка відображає ваші особисті переваги та стиль, який ви хочете створити для вашого будинку. Розгляньте різні комбінації кольорів та виберіть ті, які найбільш точно передають вашу візію будинку.

Для створення кольорової палітри, яка найбільш точно відображає ваші уподобання та стиль, виконайте наступні кроки:

- Перед тим, як почати створювати кольорову палітру, варто ознайомитися з кольоровою теорією. Це допоможе вам зрозуміти, які кольори працюють разом, які сприймаються як відповідні для вашого стилю і уподобань. Використовуйте контраст, нюанс, тріади та ін.

- Виберіть основний колір, який найбільше відповідає вашому стилю. Наприклад, якщо ви хочете створити кольорову палітру для вашого персонального бренду, ви можете вибрати колір, який вже є частиною вашого логотипу або виробу.

- Використовуйте інструменти вибору кольору: існує багато інструментів вибору кольору в Інтернеті, таких як Adobe Color, Coolers, Color Hunt та інші.

- Тестуйте кольори: після того, як ви вибрали кольори, які вам подобаються, ви можете почати їх тестувати. Створіть малюнок, дизайн або іншу роботу, яка відображає ваш вибір.

2. Зберіть зразки матеріалів, які ви бажаєте використовувати для стін, підлог, даху та зовнішньої обробки будинку.

- Включіть в них камінь, кераміку, дерево та інші матеріали, які ви вважаєте відповідними для вашого стилю та бюджету. Розгляньте різні опції, такі як дерево, камінь, скло, метал, кераміка та інші, та виберіть ті, які найбільш точно відображають ваш стиль та персональні уподобання. Зібрання зразків матеріалів є важливим етапом для архітектора в проєктуванні будинку. Наступні кроки можуть допомогти вам зібрати зразки матеріалів для стін, підлоги, даху та зовнішньої обробки будинку:

- Визначте, які матеріали будуть потрібні для будівництва будинку. Це може включати матеріали для стін, підлоги, даху, зовнішньої обробки та інших частин будівлі.

- Проведіть дослідження на ринку, щоб знайти постачальників та виробників матеріалів, які ви плануєте використовувати. Ви можете знайти відповідні компанії в Інтернеті, в торгових центрах будівельних матеріалів, на виставках тощо.

- Зберіть зразки матеріалів у колекцію. При цьому важливо розташувати зразки поруч, щоб можна було оцінити їх спільний вигляд та злагодженість з дизайном будинку.

- Оцініть зразки матеріалів, звертаючи увагу на їхню якість, вартість, дизайн та інші параметри, які важливі для вашого проєкту.

- На основі оцінки матеріалів виберіть ті, які найбільше підходять для вашого проєкту. Враховуйте дизайн, функціональність та бюджет, коли вибираєте матеріали.

3. Виберіть меблі, які будуть відповідати вашому стилю та простору в будинку. Включіть дивани, столи, стільці, шафи та інші предмети меблів, які вам подобаються. Вибір меблів для будинку може бути складним завданням, особливо якщо ви прагнете зберігати стиль та гармонію в просторі.

- Важливо визначити, який стиль ви прагнете створити у вашому будинку, наприклад, сучасний, класичний, мінімалістичний або рустикальний. Це допоможе вам зосередитися на меблях, які відповідають вашому стилю та доповнюють його.

- Визначте, який простір вам потрібен та яку функцію він повинен виконувати. Це допоможе вам вибрати меблі, які будуть підходити для простору та допоможуть максимізувати його функціональність.

- Виберіть колірну палітру. Розгляньте кольори, які підходять до стін, підлоги та інших елементів дизайну вашого будинку.

- Особливо зверніть увагу на форму та функціональність меблів. Вони повинні бути практичними та функціональними, а також відповідати вашому стилю.

- Враховуйте розміри простору та його форму приміщення, коли вибираєте меблі. Вони повинні підходити до розміру та пропорцій вашого простору, а також доповнювати його дизайн.

4. Виберіть текстильні матеріали для віконних оформлень, килимів та інших текстильних деталей в інтер'єрі будинку. Вибір текстильних матеріалів для інтер'єру будинку є важливою частиною створення затишного та гармонійного простору.

- Почніть з визначення своїх потреб та призначення для текстильних деталей, які ви хочете вибрати. Наприклад, ви можете вибирати текстиль для декорування, затемнення, підвищення звукоізоляції, захисту від сонячних променів тощо.

- Вибір текстилю повинен доповнювати стиль вашого інтер'єру та відображати ваші уподобання. Розгляньте колірну палітру та текстильні матеріали, які підходять до стилю вашого інтер'єру.

- Розгляньте різні типи текстильних матеріалів, такі як лляні, бавовняні, шовкові та синтетичні тканини. Визначте, який тип матеріалу найкраще підійде для вашої мети та простору.

- Перш ніж купувати текстильні матеріали, подивіться на різноманітні взірці та зразки. Це допоможе вам побачити, який вигляд матиме матеріал у різних умовах освітлення та з різних кутів.

- Вибираючи текстильні матеріали, враховуйте їхню функціональність.

5. Включіть декоративні елементи. Це можуть бути картини, світильники, подушки та інші декоративні акценти, зокрема елементи декору, які ви хотіли б використовувати в своєму будинку. Вибір декоративних акцентів для індивідуального будинку залежить від багатьох факторів, таких як стиль інтер'єру, кольори, які ви використовуєте в приміщенні, та ваші особисті уподобання.

- Почніть з визначення стилю вашого інтер'єру. Наприклад, якщо ваш інтер'єр має сучасний стиль, вам можуть підійти декоративні акценти з простими лініями та геометричними формами. Якщо ваш інтер'єр має класичний стиль, ви можете розглядати декоративні акценти з більш детальною обробкою та різними формами.

- Підбирайте декоративні акценти, які доповнюють кольори вашого інтер'єру. Наприклад, якщо ваш інтер'єр має більш теплі кольори, то можна вибрати декоративні акценти з таких же тонів, а якщо ваш інтер'єр має більш прохолодні кольори, то можна вибрати декоративні акценти з таких же тонів.

- Розмір декоративних акцентів також має значення. Для невеликих кімнат краще підібрати дрібні акценти, тоді як для більших кімнат великі декоративні акценти можуть бути досить відповідні.

- Тканини та текстури можуть додати відчуття комфорту та стилю в вашому інтер'єрі.

6. Створіть «moodboard», який включає всі зібрані зразки та елементи дизайну вашого будинку. Розмістіть їх візуально на дошці або папері, щоб мати уявлення про кінцевий вигляд вашого будинку. Розмістіть зразки тканин, паперові зразки, колірні палітри та інші елементи дизайну у випадковому порядку, щоб побачити, як вони поєднуються. Після цього можете відредагувати та переставити елементи, поки не отримаєте кінцевий варіант, який вам сподобається.

- Використовуйте візуальну допомогу. Шукайте картинки з Інтернету або з каталогів, щоб зобразити, як будуть виглядати різні елементи вашого дизайну. Наприклад, якщо ви шукаєте крісла для вітальні, ви можете надрукувати картинки крісел, щоб побачити, як вони пасують до вашого інтер'єру.

- Почніть з основних елементів, таких як стіни, підлога та меблі, та розмістіть їх на екрані або папері. Додайте деталі, такі як текстиль та декоративні акценти, пізніше.

- При розміщенні зразків та елементів дизайну зверніть увагу на пропорції. Наприклад, коли ви розміщуєте зразки тканин, спробуйте зберігати пропорції тканин до розміру приміщення.

- Порівнюйте та шукайте контраст між різними зразками та елементами дизайну, щоб побачити, як вони працюють разом.

- Після того, як ви розмістили всі елементи на дошці або папері, критично оцініть їх. Розгляньте кольори, форми та текстури кожного елемента та впевніться, що вони добре поєднуються між собою та створюють збалансований та згармонізований дизайн.

- Не бійтеся експериментувати та змінювати елементи дизайну, якщо вони не відповідають вашим вимогам [1, 2].

Після компонування закінченого колажу індивідуального будинку важливо зробити декілька висновків:

1. Стиль: який стиль домінує на «moodboard»? Чи він відповідає вам і вашому бажаному стилю?

2. Кольори: які кольори переважають на «moodboard»? Чи вони відповідають вашим уподобанням і виглядають гармонійно разом?

3. Матеріали: які матеріали використовуються на «moodboard»? Чи вони відповідають вашому бажаному вигляду та відчуттю дому?

4. Декоративні елементи: які декоративні елементи включені в «moodboard»? Чи вони відповідають вашому стилю і персональному смаку?[2, 3].

Після вивчення цих елементів, ви можете зробити висновки про те, які зразки і елементи вам сподобалися найбільше і як вони можуть бути використані для створення гармонійного дизайну вашого будинку. «Moodboard» може стати корисним інструментом при виборі кольорової палітри, матеріалів, меблів та інших елементів, які допоможуть створити обрану вами атмосферу в вашому будинку. При створенні «moodboard»

пам'ятайте про свої вподобання та функціональні вимоги вашого будинку. Мудро тримайтеся збірки матеріалів та декору в рамках вашого бюджету.

Пам'ятайте, що «moodboard» – це візуальна дошка для вас, яка допоможе вам уявити, як ваш будинок буде виглядати та які елементи вам подобаються. Будьте творчі та експериментуйте з різними елементами, щоб створити дуже цікаву роботу.

ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

При закінченні компонування обраних зразків та зображень на папері чи на екрані треба оформити всі зображення належним чином.

Робота має назву, яка відповідає назві методичних вказівок. На аркуші має бути підпис: прізвище та ініціали автора, група та рік виконання. Надпис та підпис включаються в загальну композицію та відповідають обраному стилю подачі.

Ілюстрації підписуються внизу зображення: назва об'єкта, автор, місцезнаходження та рік будівництва (створення). В разі наявності відповідної інформації необхідно вказати автора фотографії чи ілюстрації, які використовуються у колажі. Зображення, які знайдені в Інтернеті чи у літературному джерелі, мають містити посилання на список використаних джерел. Посилання оформлюються у квадратних дужках.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання	Значення оцінки
<p>Студент виявляє особливі здібності, має високий показник знань теоретичного матеріалу, вміє самостійно узагальнювати знання, правильно використовує набуті знання і уміння для прийняття проєктних рішень та виконання курсового проєкту, переконливо аргументує прийняті рішення, володіє термінологією, самостійно розкриває власну творчу думку. Етапи курсового проєктування виконано вчасно, курсовий проєкт надано вчасно у встановлені календарним планом терміни. Розробка має творчий підхід та оригінальні проєктні рішення.</p>	Відмінно
<p>Студент правильно і глибоко розуміє суть наданого завдання, вміє проявити знання в процесі проєктування, узагальнювати, систематизувати інформацію, самостійно виправляє допущені помилки та має власне бачення архітектурних рішень. Етапи курсового проєктування виконано вчасно, курсовий проєкт надано вчасно у встановлені календарним планом терміни.</p>	Добре
<p>Студент висвітлює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, може виправляти власні помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. Етапи курсового проєктування виконано вчасно, курсовий проєкт надано вчасно у встановлені календарним планом терміни. Курсовий проєкт відповідає завданню, але потребує подальшого вдосконалення.</p>	Задовільно
<p>Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, елементарного поняття, відповіді невірні, що демонструють нерозуміння суті запропонованого питання. Етапи курсового проєктування виконано невчасно, курсовий проєкт надано невчасно у встановлені календарним планом терміни. Курсовий проєкт має суттєві недоліки, потребує подальшого вдосконалення, але відповідає темі та завданню.</p>	Незадовільно

Індивідуальна робота оцінюється у 30 балів

5	повнота виконання завдання
10	грамотність оформлення, додержання норм академічної доброчесності
10	злагожденість композиції, стилістична єдність, кольорова та пропорційна гармонійність композиції та колажу
5	графічна майстерність, оригінальність подачі, акуратність виконання

Загальна оцінка з дисципліни складається з суми балів поточного контролю теоретичного курсу, балів за індивідуальну роботу та заліку.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ (РОЗПОДІЛ БАЛІВ)

Поточне оцінювання			Залік	Сума
Поточне тестування	Поточне тестування	Індивідуальна робота		
30	30	30	10	100

УМОВИ ДОПУСКУ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Відвідування лекційних та практичних занять, самостійне виконання всіх етапів контролю, самостійне виконання індивідуальної роботи.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Самостійна робота студента над всіма етапами курсових проєктів.

Рекомендована література

Базова:

1. *Основи архітектурного формоутворення*: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / Н. Г. Шаповал; Київськ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – К.: Основа, 2008. – 448 с. : іл. – Бібліогр.: с. 445 – 447.
2. *Зінов'єва О.С. Основи методології архітектурного проектування*: конспект лекцій / О.С. Зінов'єва. – Київ : КНУБА, 2020. – 48 с.
3. *Тімохін В.О. Методологія проектування архітектурного середовища*: конспект лекцій. – К.: КНУБА, 2006. – 48 с.
4. *Тімохін В.О. Основи дизайну архітектурного проектування*: підручник / В.О. Тімохін, Н.М. Шебек, Т.В. Малік та ін. – К.: КНУБА, 2010. – 400 с.

Допоміжна:

5. *Concours d'Architecture: 1782 a nos joare.* – Vol.1,2. – Tashen, 382 p.
6. *Contemporary European Architects.*-Vol.1,2. – Tashen, 1995. – 176 p.

Інформаційні ресурси:

7. Alejandro Zaera Polo EL CROQUIS S.L. N.187 – Sergison Bates Architects 2004-2016 Edición digital [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://elcroquis.es/products/zaera-brujula-politicaю/> (дата звернення 12.04.2023). – Назва з екрана.
8. Архітектурний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.archdaily.com/> (дата звернення 21.04.2023). – Назва з екрана.
9. RIBA Leading Architecture: The RIBA's Strategy 2012–2016, RIBA: London. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.architecture.com/Files/RIBAProfessionalServices/RIBAStrategy2012-2016.pdf/> (дата звернення 22.04.2023). – Назва з екрана.

Приклад виконання індивідуальної роботи

Приклади

Приклади

mood board

колаж на тему
індивідуальний житловий будинок

minimalism

minimalism

Теорія архітектури та архітектурного проектування
Група Т-А
Вихристенко Артем Максимович
ЮНУБА
2021

Приклади

Moodboard

Колаж на тему індивідуальний житловий будинок.

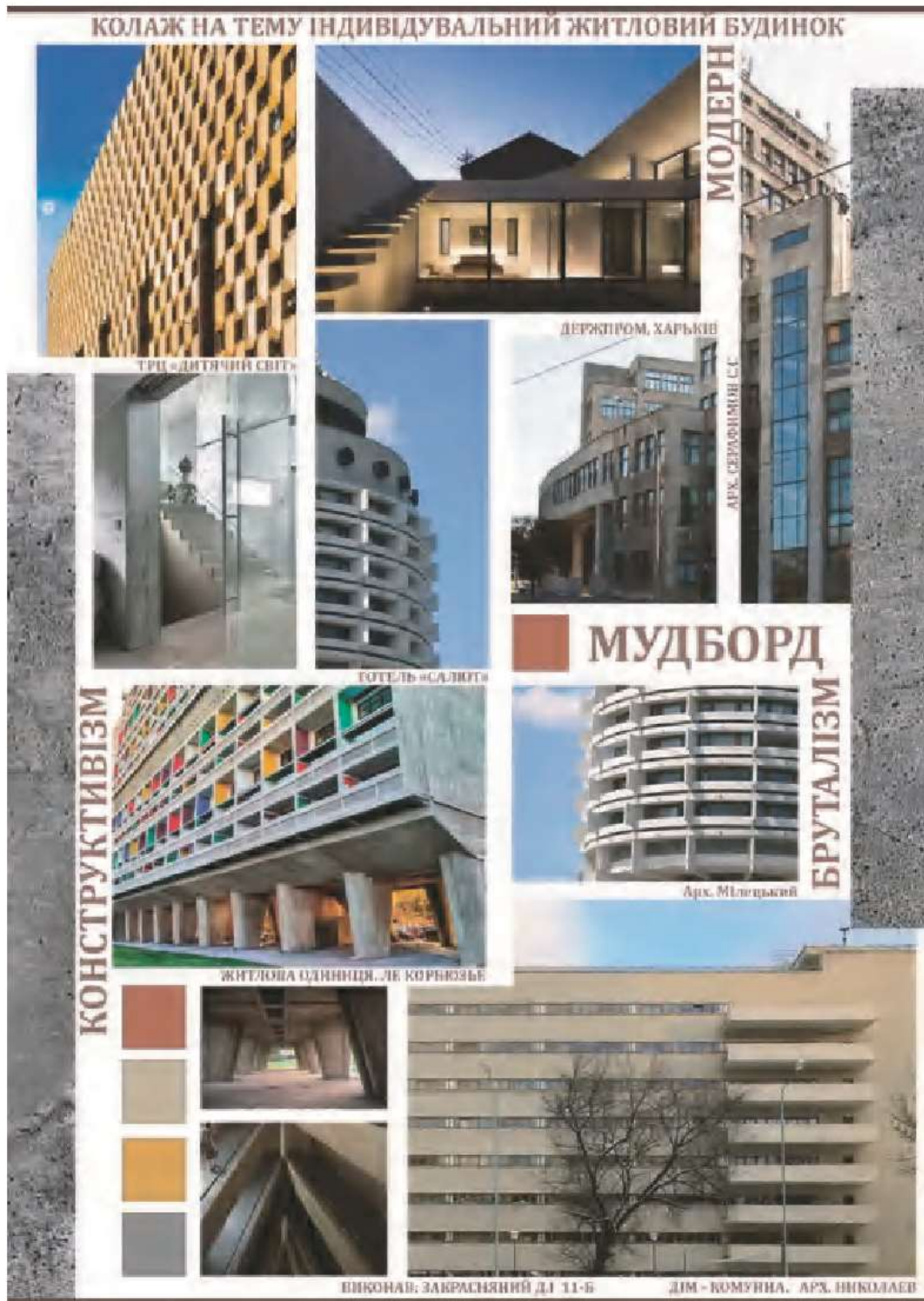
"Even at the most austere level of material existence, we still live in a world of things. Wabi-sabi is exactly about the delicate balance between the pleasure we get from things and the pleasure we get from freedom of things"

— Leonard Koren

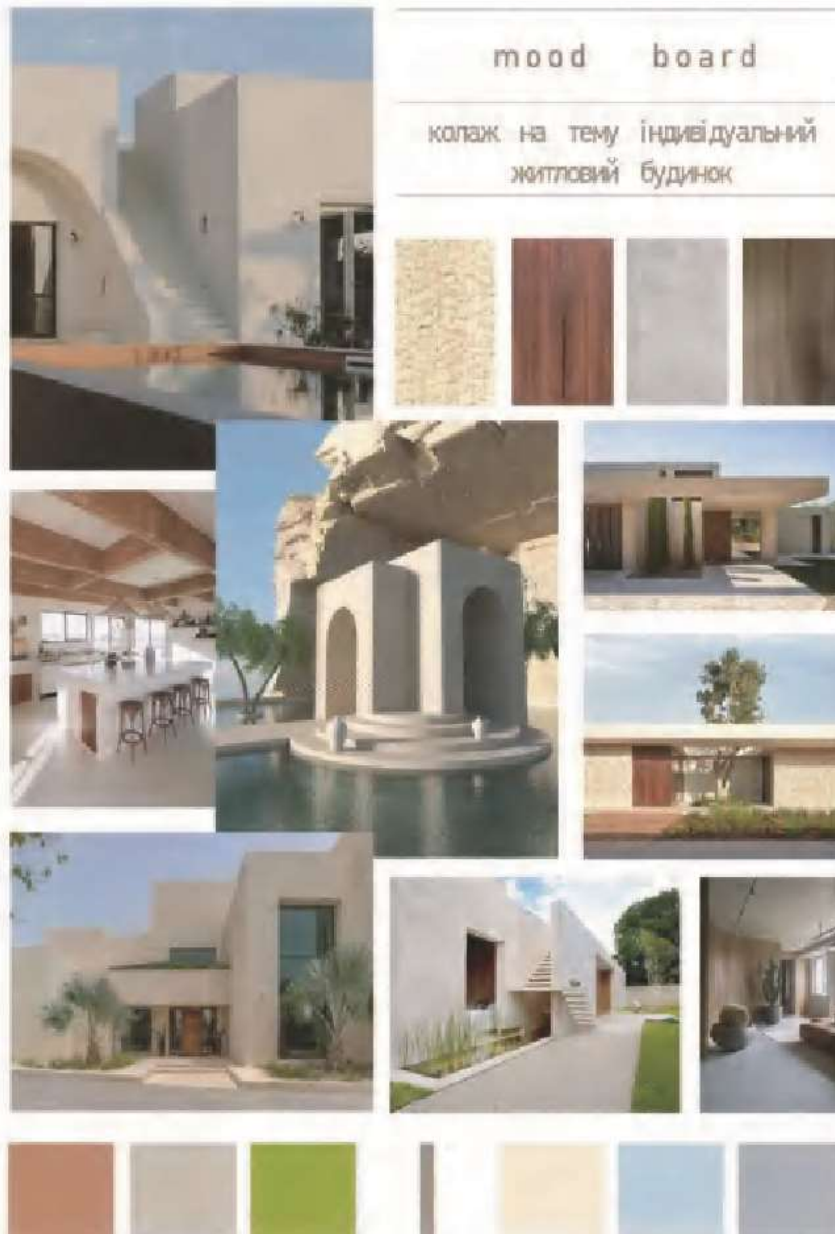
Теорія архітектури та архітектурного проектування
Виконала студентка групи АБС-12а
Зеленкова Марія
КНУБА-2021

Продовження дод.

Приклади

Приклади

Теорія архітектури та архітектурного проектування
АРХ 11а
Вінчук Софія Олександрівна
КНУБА
2021

Навчально-методичне видання

**ТЕОРІЯ АРХІТЕКТУРИ І АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЄКТУВАННЯ.
ОСНОВИ МЕТОДОЛОГІЇ АРХІТЕКТУРНОГО ПРОЄКТУВАННЯ**

Методичні вказівки

до практичних занять та виконання індивідуального завдання
для студентів I курсу за напрямом підготовки
19 «Архітектура та будівництво»,
спеціальність 191 «Архітектура та містобудування»

Укладач: **Зінов'єва** Олена Сергіївна

Випусковий редактор *Л. С. Тавлуй*
Комп'ютерне верстання *Д. М. Ніколаєвич*

Підписано до друку 04.04.2024. Формат 60 x 84_{1/16}
Ум. друк. арк. 1,16. Обл.-вид. арк. 1,25.
Електронний документ. Вид. № 13/III-24

Видавець і виготовлювач:
Київський національний університет будівництва і архітектури
Повітрофлотський проспект, 31, Київ, Україна, 03037

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи ДК № 808 від 13.02.2002